ĠERUSALEM:
KAPPELLA
TA' FUQ
IL-KALVARJU

L-Ewwel Sena | OTTUBRU - DIĊEMBRU, 1955 | Għadd 4

"Super Muros Tuos Jerusalem, Constitui Custodes"

LEHEN

L-ART IMQADDSA

QARI
LI JOĦROĠ KULL TLIET XHUR
MILL-KUMMISSARJAT TAL-QABAR TA' KRISTU
F'MALTA

Mitbugħ fl-EMPIRE PRESS, 266, Triq San Pawl, Il-Belt.

L-OPRA PIJA TAL-QABAR TA' KRISTU

X'inhi:

L-Opra Pija tal-Qabar ta' Kristu hi Xirka ta' mseħbin li, bi ħsieb wieħed ta' talb u ta' għajnuna ta' flus, jifhmu jgħinu lill-Missjunarji Franġiskani ta' l-Art Imqaddsa għall-ħarsien u kisba tas-Santwarji tal-Fidwa tagħna, kif ukoll għat-tixrid u ż-żamma tal-Fidi Kattolika qalb il-Lhud, il-Misilmin u x-Xiżmatiċi tal-Lvant.

Kif u meta nħolqot.

Inħolqot, nistgħu ngħidu, mill-bidu tal-Knisja, għax nafu, li xi wħud mill-Appostli ġabru u wasslu flus lill-insara ta' Ġerusalemm. Imma f'sura ta' xirka ġiet imsawra biss f'nofs is-seklu XIX bill-ħidma tal-Patrijiet Kummissarji ta-Terra Santa u ġiet imwettqa mill-Papa Ljun XIII, li għanija bi kbir ġid tar-ruħ, fis-sena 1894.

Għan ewlieni tagħha hu, li:

a) tgħin bit-talb, bil-flus u bil-ħidma għaż-żamma, għall-kisba u għall-ħarsien tas-Santwarji Mqaddsa;

b) taħdem kemm tista' għax-xandir tal-Fidi Kattolka qalb l-Infidili, għat-tixrid taċ-ċiviltà, għat-twaqqif ta' opri ta' beneficenza u għall-għaqda bejn l-Insara.;

ċ) tgħaqqad Xirka qawwija għal dan il-għan qaddis minn għadd kbir ta' nsara "ta' rieda tajba", li jgħinu lill-Missjunarji Franġiskani, li minn 7 sekli ilhom jaħdmu fl-Art Imqaddsa.

L-Imseħbin.

Imseħbin fl-"Opra Pija" huma dawk li taw isimhom lill-P. Kummissarju tat-Terra Santa flimkien ma' għajnuna ta' flus għall-ħtiġijiet materjali tas-Santwarji Mqaddsa.

Il-kitba fl-Opra Pija tista' ssir, jew għal sena biss, u l-ħlas ikun ta' xelin (1/-), jew għal dejjem, perpetwu, u l-ħlas hu ta' lira sterlina (£1).

Jistgħu jinkitbu wkoll il-mejtin.

Zelaturi u Zelatriċi.

Huma l-irġiel jew nisa mqabbdin mill-P. Kummissarju sabiex ixerrdu fost l-insara l-Opra Pija, ifehmulhom x'inhi, jiktbuhom fiha, jiġbru l-offerti u, flimkien ma' l-ismijiet, jaħsbu jibgħatuhom lill-P. Kummissarju tat-Terra Santa.

Ġid tar-ruħ mogħti mill-Papiet lill-Opra Pija tal-Qabar ta' Kristu lil kull Imsieħeb.

1. Sehem mill-Quddies kollu, mit-talb, sawm, penitenzi, tgħakkis, pellegrinaġġi u għamil ieħor ta' ħniena li jsir fis-Santwarji ta' l-Art Imqaddsa. (Il-Papa Piju, VI, f'Lulju 1778).

2. Indulġenza Plenarja fil-Milied, fil-Għid il-Kbir u fil-ħin tal-mewt.

3. Indulġenzi oħra Parzjali huma mgħotija għal kull nhar ta' Ġimgħa.

4. Lill-Isqfijiet u lill-Qassisin li jħabirku għall-Opra Pija hi mogħtija s-setgħa li jbierku l-Kurċifissi bl-għoti ta' l-Indulġenzi tal-Via Sagra u l-Kurdun ta' San Franġisk. (Ljun XIII, 26 ta' Ġunju 1894).

5. Aktar minn 30,000 quddiesa fis-sena jqaddsu l-Patrijiet Missjunarji tat-Terra Santa għal dawk miktubin fl-Opra Pija tal-Qabar ta' Kristu.

Liz-Zelaturi u z-Zelatriċi.

Indulġenza Plenarja speċjali fl-Istrina u nhar Santa Marija. (Papa Ljun XIII, 26 ta' Ġunju 1894).

LEHEN L-ART IMQADDSA

QARI

MAĦRUĠ MILL-KUMMISSARJAT TAL-QABAR TA' KRISTU F'MALTA

L-Ewwel Sena — OTTUBRU - DIĊEMBRU, 1955 — Għadd 4

X'FIH DAN IL-GĦADD

San Franġisk u l-Art Imqaddsa 70
In-Nofs Qomor fil-Bandiera Torka 71
Id-dfin tal-Patrijarki Griegi 71
Xbieha u Barka tal-Bejatitudini Tiegħu Mons. Patri Albertu Gori, O.F.M.
Patrijarka ta' Ġerusalem 72

L-Ewwel Taqsima — DAWL

L-Istorja ta' Betleħem 73
Darba kien hemm... xi ħadd 77
Il-Mewt u s-Serp 83

It-Tieni Taqsima — IMĦABBA

Fra Elija Grech, O.F.M. 85
Il-Martri ta' l-Armenja 87
Il-ħarġa ta' fil-għaxija 89

Minn Hawn u Minn Hemm

Aħbarijiet ta' Barra 92
Aħbarijiet ta' Malta 94

Direzzjoni: W. R. P. Nikola Magro, O.F.M., Kummissarju tat-Terra Santa.
Amministrazzjoni: R. P. Valentin Cardona, O.F.M., Viċi Kummissarju,
Kummisserija tat-Terra Santa, Kunvent ta' Ġieżu, Il-Belt.

SAN FRANĠISK U L-ART IMQADDSA

SAN FRANĠISK T'ASSISI, mar-Rħieb tiegħu, jara l-ewwel darba lil Ġerusalem.

Is-Salib tkellem. Fil-ħemda tal-kappella nofsha mudlama ta' San Damjan, iż-żagħżugħ Franġisku sama' l-kelma ta' l-Imsallab. U għexha. U kmieni biex jgħixuha wħedu tul iż-żminijiet. L-Ordni Serafiku twieled fil-qalb tal-Qaddis mal-kelma ta' Kristu Msallab, u kiber u xtered għad-dell ħanin Tiegħu.

U meta fil-qalb kbira tiegħu xegħlet l-Imħabba lejn il-Passjoni ta' Sidna Ġesù, il-Fqajjar ħalla l-Wied ta' Spoleto, ħalla lil Santa Marija ta' l-Anġli, u baħħar lejn l-Art Imqaddsa. Ried kieku jxarrabha bid-demm ta' qalbu ħanina biex juri kemm iħobb lil Ġesù tiegħu. Iżda l-Mulej kien għażillu triq oħra.

Għad-dehra ta' l-Art Imqaddsa, il-Qaddis, miġbud minn qawwa barranija, tbaxxa ma' l-art u biesha. Dik l-art mirfusa minn Bin Alla nnifsu kienet għalih ta' l-akbar għożża. U biesha u reġa' biesha.

Wara li żar il-postijiet imqaddsa, wara li ra b'għajnejh l-għar fqajjar ta' Betlem u l-għolja tal-Kalvarju, il-Qaddis reġa' lura lejn Assisi. Iżda f'sidru ħa miegħu mħabba ġdida. Ġieb miegħu mill-Art tal-Fidwa ż-żewġ imħabbiet kbar li jfakkru l-bidu u l-milja tal-Ħelsien tagħna.

L-Imħabba lejn Betlem ġiegħlitu jagħmel l-ewwel presepju ta' Greccio. Il-Bniedem-Alla taħt is-sura ħelwa ta' tarbija seraq il-qlub tal-kotra. Mhux aktar dak il-Kristu, imħallef aħrax, li pinġewh qablu lill-kotra l-eretiċi. Kristu tarbija ħelwa! Franġisku, bl-imħabba lejn Ġesù Tarbija, ressaq il-qalb tal-midneb lejn il-qalb ta' Ġesù ħanin. U saret il-bidla. Il-bniedem beka ħtijietu ***u żernqet*** *fuqu x-xemx tas-sliem u l-faraġ.*

Iżda l-Qaddis ma waqafx quddiem il-presepju. Il-presepju kien l-ewwel tarġa li tellgħetu fuq l-għolja tħammar tal-Fidwa. Ġesù Msallab, li l-Qaddis tgħallem iħobb aktar wara ż-żjara tiegħu fl-Art Imqaddsa, sar it-tokk ta' ħajtu. Fi Kristu għeri u jqattar id-dmija, sab l-aqwa kenn għall-qlub midinba. Fi Kristu Msallab sab l-oħla faraġ tiegħu. U meta, imqanqal bl-akbar imħabba, tela' l-għolja tal-Verna biex fil-ħemda jaħseb fuq it-tbatijiet ta' l-Imgħallem Divin tiegħu, Kristu tah l-aqwa għotja Tiegħu. Il-ġrieħi tal-Kurċifiss saru l-

ġrieħi ta' Franġisku. Minn ġismu safi nixxa d-dmija. L-imħabba bidlitu fi Kristu ieħor u ħaslitu bid-demm tal-Fidwa.

Mhux ta' b'xejn li l-Art Imqaddsa kienet il-mimmi ta' għajnejn San Franġisk. U meta wliedu daħlu fl-Art Imqaddsa, qalbu ferħet għax kien jaf li f'uliedu l-Art ta' Ġesù, ikollha għassiesa qalbiena, erwieħ kbar li ma jistmellux icarcru demmhom għall-Fidi mqaddsa. U sal-lum l-ispirtu tal-Fqajjar ta' Assisi għadu jinħass jiġġerra mat-toroq ta' l-Art Imqaddsa, iħeġġeġ lil uliedu biex jissuktaw igħassu bla biża' l-wirt imbierek tal-Kristjanità li l-Knisja Omma ħalliet f'idejhom.

ID-DIREZZJONI.

Nhar il-Pjagi ta' San Franġisk, 1955.

IN-NOFS QAMAR FIL-BANDIERA TORKA

Ħafna nies jemmnu li n-Nofs Qamar huwa l-egħliem tal-Misilmin. Dana ma hux minnu. Il-Misilmin ħadu l-egħliem tan-Nofs Qamar minn Bisanzju, li wara ssejħet Kostantinopli, meta daħlu fiha fis-sena 1453. Il-ġrajja li din il-belt ħadet in-Nofs Qamar bħala egħliem tagħha, ġrat fi żmien Filippu re tal-Maċedonja (359-336 Qabel Kristu), jiġifieri xi elf sena qabel ma deħru fid-dinja l-Misilmin. Il-biċċa kienet hekk:

Filippu re tal-Maċedonja (missier Skandar Bu-Qarnejn) kien ilu ħafna jitħabat ma' Bisanzju u ma setax jirbaħha, għax in-nies tagħha kienu jħarsuha tajjeb minn fuq is-swar. Darba waħda kien lejl imsaħħab u Filippu wissa lill-ġenerali tiegħu biex jagħtu salt lil Bisanzju fid-dlam tal-lejl. Kif is-suldati kienu qegħdin jinġabru qrib is-swar, bla ħoss ta' nemla, is-sħab inferaq u deher il-qamar, u n-nies ta' fuq is-swar raw x'kien qiegħed isir. Bdew iwaddbu vleġeġ bli ħniena u s-suldati ta' Filippu ħarbu.

Hekk il-qamar kien ħeles lin-nies ta' Bisanzju mill-jasar tal-Maċedonji u biex juru kemm jafulhulu, qegħdu xbiha tiegħu fil-bandiera tagħhom.

ID-DFIN TAL-PATRIJARKI GRIEGI XIŻMATKI

Il-Qassisin tar-Rit Grieg, iħallu xagħarhom twil, *alla Nazarena,* jiġifieri ma jaqtgħuh qatt. Il-Patrijarka tagħhom aktar ma jkollu xagħru twil, aktar ikun maħbub u meqjum min-nies tiegħu. Għax hemm ħafna li jaħsbu li aktar ma jikber xagħru, aktar ikun għaref u qaddis. Mela, malli l-Patrijarka jagħti l-aħħar nifs ta' ħajtu, l-ewwel ħaġa li jagħmlulu hi li jomxtulu xagħru u jqegħduhulu sewwa fuq kitfejh. Imbagħad ilibbsuh l-ilbies imqaddes u f'rasu jqegħdulu t-Tjara, u ktieb żgħir ta' l-Evanġelju bejn idejh, u kif ikun hekk iqegħduh bilqiegħda fuq siġġu u jorbtuh miegħu sewwa biex ma jaqax.

Joħorġuh mid-dar tiegħu, u hekk imlibbes u bil-qiegħda, joħduh il-knisja bil-purċissjoni. Malli jaslu l-knisja iqegħduh taħt it-tron u n-nies kollha jgħaddu minn quddiemu, jagħtuh l-aħħar tislima.

Imbagħad isirlu l-funeral u mlibbes kif għedna, jeħduh lejn il-qabar. Il-qabar ikun kamra żgħira fil-ħajt, bħal niċċa, u jqegħduh ġewwa fiha bis-siġġu b'kollox u jagħlqu l-bieb bil-ġebel u jkaħħluh, fost is-skiet tan-nies li jkunu marru jarawh.